Preview (1 / 10) - ketabton.com

سریزه

إِنَّ الْحَمْدَ للهِ نَحْمَدُهُ وَنَسْتَعِيْنُهُ وَنَتُوْبُ إِلِيهِ وَنَسْتَغْفِره، وَنَعُوذُ بِالله مِنَ شُرورِ أَنْفُسَنَا وَسَيئَاتِ أَعْمَالِنَا، مَنْ يَهْدِهِ الله فَلَا مُضِلَّ لَهُ، وَمَنْ يُضْلِلْ فَلَا هَادِيَ لَهُ، وَأَشْهَدُ أَنْ لَا إِلٰهَ إِلَّاالله وَحْدَهُ لَا شَرِيْكَ لَهُ، وَأَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ، صلوات الله وسلامه عليه وعلى آله وصحبه أجمعين.

الله! مور د هغه څه پرته چې (تا) راښودلي، بل هیڅ علم نه لرو، ته عالم او حکیم یې. الله! مور ته په دې دنیا او هم په اخرت کې نیکې راکړه او مور د اور د عذاب څخه وساته. الله! قران کریم زمور د زړونو پسرلی، د سینو روښنایي او زمور د غم او درد د لرې کولو وسیله کړه او په شپه او ورځ کې د دې توفیق راکړه چې تلاوت یې کړو او مور ته هر هغه څه رازده کړه چې مور پرې نه پوهېږو او هر هغه څه مور ته رایاد کړه چې له مور هېرېږي او په اخرت کې هغه زمور بریا دلیل وګرځوې.

بې شکه چې الله تعالی انسان په داسې شکل پیدا کړی چې هوډ او اراده ورسره مله دي او هغه ته یې د دې ځواک ورکړی چې خپل عزم او ارادې ته ورسېږي او خپله وړتیا او همت نور هم ډېر کړي او هغه څه ته فکر کول چې لوړ دي او هغه څه ته نظر کول چې ډېر پورته دي او هغه څه ته کتل چې کامل او پوره دي دا ټول یې په انسان کې کرلي او ایښي دي.

په حقیقت کې اسلام دا ځانګړتیا په فرد پورې اړوند ګڼي او هغه نصوص چې د قران کریم په ایتونو او د رسول الله صلی الله علیه وسلم په احادیثو کې راغلي دي، نیک مسلمان انسان ته یې ویلي چې په پوهې سره دې ځانګړنو ته د رسېدو لپاره په عملي ډول کار وکړي او هغه یې ډېر پرمختګ، هیلو او لرلید ته هڅولی دی.

Preview (2 / 10) - ketabton.com

رسول الله صلی الله علیه وسلم په خپل سیرت او عملي ژوند کې د دې مسلمان لپاره یوه الګو، بېلګه او نمونه وړاندې کړې ده او هغه یې دې ته رابللی چې د ژوند په ټولو برخو او چارو کې کوښښ وکړي چې دا ځانګړنه په عملي ډول په ځان کې پیدا کړي او پر دې بنسټ رسول الله صلی الله علیه وسلم په دې برخه کې (سمبول او نمونه) ده چې هر غوښتونکي دا لاره تعقیب کړي او پرمختګ ته لیواله وي او د ځان غوره والي او فردي پرمختګ په لټه وي دا په نظر کې نیسي.

الله تعالی د اسلام په تاریخ کې د صحابه وو رضوان الله علیم څخه تر نن پورې ډېرو قوي علماوو ته توفیق ورکړی چې د کمال او لوړوالي پر لوري د علم د پرمختګ لپاره هڅې وکړې او د فردي پرمختګ او په اسمان کې د دې امت لپاره ستوري وو، داچې نور دوی ته په حیرانتیا او عظمت سره ګوري او دوی څخه الګو اخیستلو ته لیواله دي او دا لاره تعقیبوي.

دا د تمې وړ لیوالتیا په اوس وخت کې په ډېرو نېکو او مسلمانو ځوانانو کې شته او سترګې یې په هغه څه ګنډلي او هغه څه ته لېواله دي چې کمال ته انسان رسوي او زړونه یې هغه څخه ته تمایل لري چې ډېر لوړ دي. دوی له هغو شیانو متاثره دي چې د رسول الله صلی الله علیه وسلم او د هغه د یارانو او د پخوانیو علماوو په ژوند کې وو او له هغوی څخه د نمونې اخیستلو او هغه څه ته د نږدې کېدو لپاره چې هغوی ورته رسېدلي و، ډېر لیواله دي. د دې غوښتونکو د دومره لیوالتیا سره سره دوی په دې نه پوهېږي چې دوی باید څه وکړي او له کومه ځایه یې پیل کړي او څنګه حرکت وکړي؟

ډېرى دا نیک عمله، د علم، پوهې، لیوالتیا، همت او لوړې حوصلې لرونکي ځوانان نه پوهېږي چې څنګه طرح او پلان جوړ کړي او ورځې، میاشتې او کلونه تېر کړي؟ د همدې لپاره دوی داسې چا ته اړتیا لري چې دوی ته لارښونه وکړي او لاس یې ونیسي.

Preview (3 / 10) - ketabton.com

دې ته په پام سره چې زه یو له هغه کسانو یم چې، که الله تعالی وغواړي، ډېرو داسې نیکو ځوانانو سره په اړیکه کې یم چې په پوهنتون کې د تدریس یا په مسجد کې د علمي تدریس او یا نورو ځایونو کې له هغوی سره ګورم، د دې لیواله ځوانانو څخه ډېرې پوښتنې ترلاسه کوم. هغوی د توصیې، لارښوونې، نظر او د طرحې، پلان او د پیلولو د ټکي غوښتنه کوي...

وایي: مور څه وکړو؟ څه ولولو؟ څنګه یې ولولو؟ څنګه خپله نیمګړتیا پوره او جبران کړو؟ کومه ځانګړتیا ده چې باید مور یې ترلاسه کړو؟ هغه کوم اساسي خطونه او ستنې دي چې مور یې باید په ژوند کې ټینګ او کلک کړو؟ د خپلې ورځې ساعتونه څنګه پلان کړو؟ څه وخت ویده شو؟ څو ساعته ویده شو؟ د مطالعې او علمي زده کړې لپاره کوم وخت مناسب دی؟ څه باید وکړو چې له ناروغیو ځان وساتو؟ او څنګه خپل ځانونه د نیکمرغۍ او خوښۍ څخه برخمن کړو؟

دا ځوانان زما په اړه نیک فکر لري، الله تعالی دې دوی ته د دې اجر ورکړي او هیله من یم چې د هغوی د دې نیک فکر مطابق و اوسم او د الله تعالی پر وړاندې له هغه څه غوره و اوسم چې دوی یې فکر کوي او الله تعالی دې ماته هغه څه راکړي چې هغوی تړې خبر نه دي. دې ارزښتمنو او قیمتي ځوانانو له ما وغوښتل، په داسې ډول چې غوښتنه مې نه شوای ردولی، چې دوی ته یو کتاب یا یادښت ولیکم، چې پکې هغه څه بیان شوي وي چې دوی یې غواړي او هغه څه ته د ارتقا لپاره چې دوی یې لیواله دي، توصیې او لارښونې ولیکم او په هغې کې دوی ته پروګرامونه او وړاندیزونه مشخص کړم.

هغوی پرلپسې زه دې کار ته تشویقولم او پر ما یې فشار راوست او ما به هم د علمي کارونو د ډېروالي او د وخت د کموالي له امله دوی ته عذر وړاندې کولو؛ خو هغوی له هڅونې او غوښتنې لاس نه اخیست. په پای کې الله تعالی د دې کتاب د لیکلو توفیق راکړ، چې له الله تعالی ډېر شکر ګذار یم او په لومړۍ برخه کې مې د هغه کسانو لیوالتیا ټاکلې چې د توصیې او لارښوونو غوښتونکي وو.

Preview (4 / 10) - ketabton.com

دوی د علمي او اکاډمیکې زده کړې لپاره یو پروګرام غوښته، داسې پروګرام چې دوی ته وښایي چې خپل وخت څنګه تېر کړي؟ څنګه مطالعه وکړي او هغه درک کړي او پوه شي. همدارنګه دوی د داسې علمي پروګرام غوښتونکي و چې دوی په دې وپوهوي چې څه ولولي؟ او کوم کتابونه دي چې د علم په مختلفو برخو کې هغوی ته لارښوونې لري؟ د هغې له جملې د عقیدې، تفسیر، حدیث، فقه، لغت او د رسول الله صلی الله علیه وسلم د سیرت او د دعوت د تاریخ او فکر په برخه کې لارښوونې ولري او کومو کتابونو ته په سینو کې ځای او لومړیتوب ورکړي او کوم کتابونه مهم او ګټور دي؟

پر دې بنسټ د دوی د غوښتنو مطلب دا دی: څنګه ولولي؟ څه ولولي؟ ډېره هیله مې وه چې په دې کتاب کې دې دوه پوښتنو ته ځوابونه ورکړم؛ خو کله مې چې د لومړۍ پوښتنې په ځواب پیل وکړ: څنګه ولولو؟ او څنګه خپلو وختونو څخه ګټه واخلو؟ او د خپلې ورځې ساعتونه څنګه منظم او پلان سره برابر کړو؟ خبرې پکې ډېرې شوې او د دې کتاب حجم ډېر شو سره له دې چې په لنډ ډول او له زیان او نیمګړتیا پرته مې د خلاصې په ډول ولیکه او که مې دویمې پوښتنې ته ځواب ورکولی: څه ولولو؟ له شک پرته چې د دې کتاب حجم دوه برابره کېدو، په داسې حال کې چې ورونو، خویندو او خپرندویه سره مې توافق کړی و چې مشخص حجم به لري.

په همدې خاطر مې دا یادښت دې مطلب ته ځانګړی کړ چې: څنګه ولولي او وخت څنګه پلان سره برابر کړي؟ دویم یادښت مې دې مطلب ته ځانګړی کړ چې: څه ولولو؟ او په اسلامي کتابخانو کې د علمي زده کړې د لومړیتوبونو ترتیب څه دی؟ خپله ژمنه د دې یادښت لیکلو ته ځانګړې کوم او له الله تعالی غواړم چې په نړدې وخت کې یې د بشپړولو توفیق راکړي. په دې یادښت (د لیواله کسانو لپاره ځلیدونکې لارې) کې مې لاندې اساسي موضوعات ځای پر ځای کړي:

۱. سورت عصر، او یو بل حق ته د رابللو او یو بل ته د صبر د سپارښتنې د څرنګوالي لارې مې وړاندیزونه کړي دي.

Preview (5 / 10) - ketabton.com

۲. دین، نصیحت او خیر غوښتنه او (یو بل ته د نصیحت کولو) بنسټ دی.
۳. علم او وخت په اړه د علماوو د هڅو بېلګې.
۴. د حرکت د نقطې روغتیا او رښتینولي.
۵. د علم لرونکي لپاره اساسي اخلاق.
٦. په علمي شخصیت کې اصلي محورونه.
۷. د روښانه هیلو لرونکی لیواله انسان.
۸. د لومړیتوبونو ترتیب، پلان جوړونه او مهالویش.
۹. د پلان شوو تګلارو او طرحو د اجرا څرنګوالی.
۱۰. د ورځې په ساعتونو کې د عالم سره ملتیا.
۱۱. د روحي او جسمي روغتیا د تامین لپاره د عالم ملتیا.

د لیواله ضمیر خاوند عالم دا کتاب له دې پرته پای ته نه رسوي چې د دې پروګرام د روښانه پروګرامونو د نښو سره مو بلد نه کړي او هغه توصیې، لارښوونې، پندونه او وړاندیزونه چې پکې راغلي دي، تاسې ترې خبر نه کړي، د دې لپاره چې ځان په هغه څه سمبال کړي چې الله تعالی یې ترې غواړي او خپل شخصیت په اسلامي کامله او متوازنه لاره برابر کړي، تر هغه ځایه چې اسلامي شخصیت لرونکی (پرهېزګاره، همدارنګه تېر شوي نیکانو په څېر) کړي او د عبادت، علم او دعوت لیواله و اوسي.

هغه طرحه او پروګرام چې د لیواله ضمیر خاوند لپاره مې وړاندې کړی دی، د هغوی د ځواک او وسې مطابق دی او هغوی دې ته رابولم چې د ځان سره په پوره میړانه او قوي هوډ چلند وکړي، په حقیقت کې د خلکو د وخت مقدار توپیر کوي، دا پروګرام د لارښونې ښودونکی او د پیروی معیار دی، چې که ټول نه وي؛ خو د دې اړوند ډېر شیان پکې دي.

دا یادښت هماغه د علم خاوندانو ته وړاندې کوم چې د لیواله ضمیر خاوندان دي، په داسې حال کې چې د خپل دویم کتاب د ژر چاپ کېدو ژمنه مې هم پوره

Preview (6 / 10) - ketabton.com

کېدونکې ده، ان شاء الله. دا کار مې خاص د الله تعالی د رضا لپاره ترسره کړی، په دې هیله چې د هغه په دربار کې قبول شي او اجر یې راکړي.

دوکتور صلاح عبدالفتاح خالدي

یکشنه ۱۴۱٦/۱۰/۱۳ هـ

۱۹۹٦/۳/۳ میلادي

Preview (7 / 10) - ketabton.com

لومړی فصل

سورت عصر، حق او صبر ته د یو بل رابللو سپارښتنه

Preview (8 / 10) - ketabton.com

لومړی فصل

سورت عصر ، حق او صبر ته د یو بل رابللو سپارښتنه

الله تعالی پر مسلمانانو لازم کړي چې یو بل ته نصیحت وکړي، پند او فکر ورکړي؛ خو په داسې ډول چې هر یو یې بل ته نصیحت وکړي او هغه د خپر او نیکۍ لوري او د دې لارښوونو د ترلاسه کولو لارې ته رهنمایي کړي، په دې لاره کې د هغه سره مرسته وکړي او هغه ته د هغه چارو، حقایقو، اصولو او بنسټونو یادونه وکړي چې هغه مخکې زده کړي وو او پرې خبر و، هغه مسایل چې د ژوند په بوختیا او د مصروفیت په ډېرېدو یې له پامه غورځولي یا یې هېر کړي وي او د ستونزو، د لارې سختوالي او لګښت سره سره هغه ته د صبر او حق توصیه وکړي.

لومړی: په سورت عصر سره استقامت

سورت عصر د قران کریم یو کوچنی سورت دی چې د پورته حقایقو له جملې پکې ځینې حقیقتونه راغلي دي؛ الله تعالی فرمایي:

﴿ وَ الْعَصْرِ ۝ اِنَّ الْاِنْسَانَ لَفِیْ خُسْرٍ ۝ اِلَّا الَّذِیْنَ اٰمَنُوْا وَ عَمِلُوا الصّٰلِحٰتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ ۙ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ ۝ ﴾ . (العصر: ۱-۳)

ژباړه: په زمانه قسم انسان په حقیقت کې په لوی تاوان کې دی پرته له هغو خلکو چې ایمان یې راوړی او ښه عملونه کوي او یو بل ته د حق نصیحت او د صبر ښودنه کوي.

الله تعالی په دې سورت کې په عصر قسم کړی او عصر هماغه وخت او چاره ده. د قران کریم د عصر سورت دا ښکلی ټکی ټولو خویندو او ورونو ته وړاندې کوم او دا کتاب په همدې پیلوم چې لیواله کسان یې په قران کریم کې د تدبر او د خپل عمر د حاصل اخیستو او له هغه څخه د ګټې اخیستنې لپاره وکاروي.

Preview (9 / 10) - ketabton.com

دویم: د عمر په تېرولو پوهېدل

د عصر د معنا بنسټ یعنې: (یو شی دومره زېښل چې نم وکړي)[1].

کله چې لباس زېښې او تاووې یې چې نم وکړي او اوبه تري ووځي، وایي: (عصرتُ الثوب) او په همدې خاطر اللّٰه تعالی وریځې د (مُعصِرات) په نوم یادې کړې دي، لکه: اللّٰه تعالی چې په قران کریم کې فرمایي:

﴿ وَّ اَنۡزَلۡنَا مِنَ الۡمُعۡصِرٰتِ مَآءً ثَجَّاجًا ﴾ .(النباء: ۱۴)

ژباړه: اوله وریځونه موپر له پسې بارانونه را ورولي دی.

وایي دا وریځې چې اوبه لېږدونکې دي زېښل کېږي او تاوېږي او په پایله کې تري اوبه راځاځي او په ځمکه جاري کېږي.

کله چې (عصرُ الشیء) د یو شي د هماغه فشار لپاره دی چې په یو شي کې د یو څه د بهر راوتلو لپاره وي؛ نو وخت او د خلکو عمر (عصر) دی؛ ځکه چې پر هغوی واجب دي چې هغه په ښه ډول وزېښي او تر فشار لاندې یې راولي چې په ښه ډول تري ګټه واخلي او منافع او ګټې یې راوباسي.

د انسان عمر هماغه ځانګړې چاره ده، چې پر هغه لازم دي چې دا وزېښي او په ښه ډول تري ګټه واخلي او ورسره یوځای شي.

ای مسلمانو خویندو او ورونو! عمر مو په ښه ډول وزېښئ او پر هغه فشار راوړئ، د نفس سره جهاد وکړئ او ډېره هڅه وکړئ چې دا لنډ ژوند تباه نه کړئ؛ ځکه که د عمر چارې ته دې ښه ونه کتل او ګټه دې تري وانخیسته ډېر ژر به یې په تباه کېدو پښېمانه شې...!

---

۱. معجم مقاییس اللغة، اثر ابن فارس ۷۸۲ مخ

Preview (10 / 10) - ketabton.com

دریم: د هغه کس تاوان چې عمر نه زېښي (ګټه ترې نه اخلي)

له شک پرته الله تعالی په عصر او وخت قسم کړی دی چې انسان په زیان کې دی؛ خو هغوی چې ایمان یې راوړی دی او نیک چلند کوي او یو بل حق ته رابلي او یو بل ته په صبر سره توصیه کوي.

ټول خلک زیان ویني، یوازې د نیک چلند لرونکي مؤمن پرته.

خلک په خپل عصر، عمر او وخت کې زیان ویني؛ ځکه چې دا عصر او عمر بې ځایه تباه کوي، د هغې څخه په ښه ډول ګټه نه اخلي او نه هغه په ښه ډول زېښي او د هغه له ساعتونو، ورځو، میاشتو او کلونو څخه استفاده نه اخلي.

څلورم: د بریالیو یا ګټونکو څلور ځانګړنې

هغه کسان چې عصر او عمر ته ضرر نه رسوي عبارت دي له: نیک چلند لرونکی مؤمن، هغه کسان چې نیک کارونه ترسره کوي، یو بل ته د حق سپارښتنه کوي او یو بل ته د صبر توصیه کوي.

دا سورت د بریالیو او ګټونکو مؤمنانو لپاره څلور صفتونه بیانوي، هماغه کسان چې په ښه ډول خپل عمر او وختونه زېښي، د دې ځانګړنو یادول موخه لري او همدارنګه د هغوی یادول په دې سورت کې بې موخې نه دي:

۱. په ایمان سره د پیلولو حکمت

اِلَّا الَّذِيْنَ اٰمَنُوْا: په ایمان سره یې پیل کړ؛ ځکه چې هغه اصل او بنسټ دی، د لیواله محرک کس اصل، د عمر د زېښلو دلیل، د وخت پروګرام یا دستور العمل دی. ایمان هغه زېرمه ده چې مؤمن ته د عمر زېښلو او په دې لاره کې د حرکت لپاره وړاندې کېږي چې دی ورته اړتیا لري... همدارنګه ایمان د الله تعالی پر وړاندې د نیکو کارونو د قبلېدو شرط دی. که دا نیک کارونه د ایمان د چینې څخه صادر نه شول او له هغې یې سرچینه وانخیسته نه منل کېږي او بېرته خپل خاوند ته سپارل کېږي.

PREVIEW

You've reached the end of the preview.

Purchase the full book to continue reading.

Buy this book - ketabton.com

https://ketabton.com/books/kWFhV3eXQgD

Preview on ketabton.com. Rights remain with the author or publisher.